

Inspeksjonsrapport

2011.174.I.KLIF

Inspeksjon ved Statoil Norge, tankanlegg i Harstad (Gangsåstank)

Dato for inspeksjonen: 08.03.2011

Rapportnummer: 2011.174.I.Klif

Saksnr.: 2011/219

Kontaktpersoner ved kontrollen:

Fra virksomheten:

Rune Stellander

Fra Klima- og forurensningsdirektoratet:

Bent Bolstad

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble presentert hos Statoil Norge, Gangsåstank under oppsummeringen for inspeksjonen ved Gangsåstank 08.03.2011.

Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Klima- og forurensningsdirektoratet avdekket 2 avvik og 1 anmerking under inspeksjonen.

Avvik

Det er ikke utført en fullstendig risikovurdering i forhold til ytre miljø

Virksomhetens system for forebyggende vedlikehold av utslippsrelatert utstyr har mangler

Anmerkninger

Uslipp til sjø av susterne vann fra fjellhallen kan tidvis medføre lukt som sjenerer nabo

Statoil Norge, tankanlegg Harstad, må sende en skriftlig bekreftelse innen *01.06.11* på at avvikene er rettet. Vi ber samtidig om at virksomheten redegjør for sin vurdering av vår anmerking. Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

22.03.11	Bent Bolstad	Einar Knutsen
dato	kontrollør	seksjonssjef

Klima- og forurensningsdirektoratet

1. Informasjon om virksomheten

Organisasjonsnr (underenhet): 914766451	Eies av: Statoil, Shell, Esso
Besøksadresse: Mercurv. 88, Harstad	Telefon: 77057830
Bransjenr. (NACE-kode): 51.51	E-post: rstell@statoil.com
Virksomheten er: Tanklagring og distribusjon av petroleumsprodukter	

Kontrollert anlegg

Navn: Statoil Norge AS, Gangsåstank	Anleggsnr: 1901.0132.01
Kommune: Harstad	Anleggsaktivitet: Tanklagring
Fylke: Troms	Risikoklasse: Ikke plassert
Tillatelse gitt: 21.07.1978	Tillatelse sist oppdatert: -

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Denne inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven og storulykeforskriften overholdes. Inspeksjonen er en del av Klima- og forurensningsdirektoratets risikobaserte industritilsyn av virksomheter som er omfattet av storulykeforskriften.

Inspeksjonstema

Internkontroll i forhold til ytre miljø

- risikovurdering i forhold til storulykke og ytre miljø
- vedlikehold av utslippsrelatert utstyr med vekt på tanker, rørsystemer og barrieresystemer
- opplæring og kompetanse i forhold til storulykketema
- kommunens arealplan i forhold til storulykke

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket innenfor de kontrollerte temaene, og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Statoil Norge, Gangsåstank, plikter snarest å rette opp de avvikene som er beskrevet i denne rapporten. For at Klima- og forurensningsdirektoratet skal kunne avslutte saken, må Statoil Norge, Gangsåstank innen 01.06.11 sende en skriftlig tilbakemelding på at avvikene er rettet. Vi ber samtidig om at virksomheten redegjør for sine vurderinger og eventuelle tiltak til vår anmerkning. Dersom virksomheten mener det ikke lar seg gjøre å rette opp begge avvikene innen denne fristen må tilbakemeldingen inneholde en tidfestet handlingsplan for oppretting av avvikene.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (postmottak@klif.no) til Klima- og forurensningsdirektoratet v/ Bent Bolstad.

4. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Klima- og forurensningsdirektoratets postjournal på www.klif.no (jf. offentleglova).

Kopi av rapporten sendes også til:

Fylkesmannen i Troms, ved miljøvernavdelingen
Harstad kommune

5. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1:

Det er ikke utført en fullstendig risikovurdering i forhold til ytre miljø

Avvik fra:

- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften); § 5, pkt. 6
- Forskrift om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer (storulykkeforskriften); § 7 pkt. 2 under 3.2 i vedlegg III

Kommentarer:

Risikoanalyse av november 2008 og miljøkonsekvensvurdering av mai 2009

Virksomheten har fått utført en risikoanalyse av Gangsåstank, jf. rapport av 11.11.2008.

Denne analysen omhandler primært risiko i forhold til personsikkerhet, jf. rapportens pkt. 1.1 (Hensikt) og pkt. 7 (Konklusjon). Ytre miljø er kommentert enkelte steder i rapporten, blant annet i forhold til tanklagring, men ikke vurdert systematisk som en del av selve risikoanalysen, slik personsikkerhet er. Det er i analysen/rapporten heller ikke utarbeidet akseptkriterier eller konsekvenskriterier for utslippsfare eller andre ytre miljørelaterte temaer, kun for personsikkerhet (i form av FAR- verdier). Videre er lagringen i fjellhallen og VRU-anlegget ikke risikovurdert i forhold til ytre miljø i denne analysen, jf. rapportens pkt. 1.2 (Forutsetninger). Under rapportens pkt. 4 (Fareidentifikasjon) er det videre uttalt at "Kun ulykker som kan medføre utslipp av farlige eller brennbare materialer som medfører fare for 1., 2. eller 3. person er vurdert".

I risikorapporten er det også eksempler på hendelser som er identifisert til å kunne skade miljøet, men hvor hendelsen er besluttet ikke å analyseres videre, det gjelder blant annet ekspansjon i rørledning, jf. pkt. 4.2.2. Videre er det i samme rapport uttalt at utslipp fra fjellanlegg via oljeutskiller (ved alarmsvikt i oljeutskiller), jf. under pkt. 4.2.4, ikke vil medføre vesentlige konsekvenser og av den grunn ikke vurdert videre.

Virksomheten har også fått utført en miljøkonsekvensvurdering, jf. rapport av 14.05.2009. I denne rapporten er det sagt at tilstanden på de tekniske installasjonene og *sannsynligheten* for at disse skal svikte ikke er vurdert, men at det er vurdert hvilke konsekvenser som inntreffer hvis det oppstår en lekkasje, jf. rapportens pkt. 2.

Klif viser til ovennevnte om risikoanalysen og miljøkonsekvensvurderingen fra henholdsvis 2008 og 2009, og vil påpeke at det ikke er gjort en fullstendig miljørisikovurdering av Gangsåstank i forhold til utslippsfare, hvor også en vurdering av tilstand på utstyrsinstallasjoner med tilhørende operasjoner, og sannsynlighet, er inkludert.

System for regulering og avstengning av sjøvann til fjellhall

Regulering av sjøvann inn til fjellhall for å opprettholde magasinnivåene i cisternene der petroleumsproduktene lagres skjer via et system bestående av flere barrierer, blant annet av automatiske regulerings- og nødventiler og manuell nødstengningsluke. Dette systemet er ikke risikovurdert i forhold til hva som kan skje i fjellhallen hvis systemet skulle svikte, for eksempel dersom det skulle oppstå problemer med inntregning av sjøvann til fjellhallen og sisternene (jf. også under avvik 2 om vedlikehold av dette systemet).

Oppfølging av anbefalinger og konklusjoner

Det er ikke satt ansvar og frist for oppfølging og lukking av alle anbefalingene og konklusjonene i de to ovennevnte rapportene. Klif vil i denne sammenheng særlig trekke fram forslaget fra risikoanalysen av november 2008 om å etablere en form for spilloppsamling rundt de to C- væske tankene, T7 og T8, som også ble anbefalt i miljøkonsekvensvurderingen fra mai 2009. Disse anbefalingene er overført til virksomhetens oppfølgingssystem. Men forslaget om spilloppsamling er kun mer generelt omtalt, uten at det er satt ansvar og frist for lukking med hensyn til gjennomføring eller en begrunnelse for hvorfor forslaget ikke blir gjennomført. Virksomheten har dermed hatt denne anbefalingen på vent i snart 2.5 år. Virksomheten opplyser at eventuelle tiltak her vil bli vurdert i forhold til kravene i den nye forskriften om tanklagring som Klif har utarbeidet et forslag til.

Avvik 2

Virksomhetens system for forebyggende vedlikehold av utslippsrelatert utstyr har mangler

Avvik fra:

- Forskrift om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer (storulykkeforskriften); § 7 pkt. 2 under pkt. 3.3 i vedlegg III
- Forskrift om systematisk helse,- miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften); § 5, pkt. 6

Kommentarer:

Virksomheten har etablert rutiner i sin internkontroll for forebyggende inspeksjon av utslippsrelatert utstyr. Klif vil påpeke følgende mangler i systemet:

Spesifisering av utslippsrelaterte utstyrssystemer

En del utstyrssystemer er ikke spesifisert på komponentnivå i det forebyggende inspeksjonsprogrammet. Det gjelder blant annet rørledninger hvor rørbroene/fundamentene/oppheng ikke er synliggjort, men inkludert i inspeksjonsposten ”stålkonstruksjoner”. Det gjelder også for system for regulering og avstengning av sjøvann til fjellhall, forebyggende inspeksjon og funksjonstesting av dette systemet er heller ikke spesifisert på komponentnivå (jf. også under avvik 1 om manglende risikovurdering av dette systemet).

Manglende spesifisering av utslippsrelatert utstyr på komponentnivå medfører blant annet at historikken på tilstanden av systemets ulike enheter/komponenter ikke er tilgjengelig eller sporbar.

Spesifisering på komponentnivå vil i følge virksomheten bli gjort i forbindelse med at inspeksjon og vedlikehold av utstyr skal legges inn i et nytt vedlikeholdssystem (SAP) i løpet av våren 2011.

Rørledninger for produkter (importrør)

Virksomheten har etablert et intervallbestemt inspeksjonsprogram (røntgen) for importrørene men per i dag er kun 30- 40 % av rørstrekket kontrollert. Virksomheten opplyser at inspeksjon av det gjenværende rørstrekket blir utført etappevis og at hele rørtraseen blir sjekket visuelt en gang per måned. Rørene er ikke tilknyttet noen oppsamlingskulvert og deler av traseen går over sjøen (et titalls meter).

Oppsamlingsbasseng utendørs tanklagring

Oppsamlingsbasseng rundt utendørs A- væske tank (1900 m³) er ikke underlagt et periodisk inspeksjonsprogram for å sikre at tilstanden på betongdekkene med tilhørende utstyr, som for eksempel dreneringsventiler er i tilfredsstillende stand.

Spilledning fra importkai til oljeutskiller og rørledning fra VRU- anlegget til bilrack

I forbindelse med import av petroleumsprodukter ved kaimottaket, fra båt til sisternene i fjellhallen, er det lagt opp en selvfallsledning under kai og videre langs sjøbunnen til oljeutskiller. Ledningen skal samle opp og lede bort eventuelt oljeholdig søl og spill fra importkaia til et kontrollert utslipp til sjø via oljeutskiller. Denne ledningen er ikke lagt inn i virksomhetens frekvensbaserte inspeksjonsprogram for rørledninger.

Det samme gjelder for rørledningen fra VRU- anlegget (bensindampgjenvinningsanlegget) som fører gjenvunnet bensin tilbake til tankbilracken. Dette rørstrekket er ikke lagt inn i det forebyggende inspeksjonsprogrammet med frekvensstyrt tilstandskontroll.

6. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Utslipp til sjø av sisternevann fra fjellhallen kan tidvis medføre lukt som sjenerer nabo og støy fra anlegget kan tidvis berøre nabo

Kommentarer:

Virksomheten opplyser at det er kommet klage fra en av naboene på lukt og støy. Når det gjelder støyklagen har virksomheten bestilt en kartlegging hvor det skal utarbeides et støysonekart for å få kartlagt hvilke støykilder ved virksomhetens anlegg som kan sjenere naboene. Det skal videre vurderes hvilke støyreducerende tiltak som eventuell kaniverksettes. Forholdet som går på lukt mener virksomheten mest sannsynlig skyldes utslipp til sjø av susterne vann fra fjellhallen. Dette utslippspunktet ledes ut i sjøen kun et par/tre meter under vann noen meter fra land, og i følge virksomheten under lavvannsnivået. I følge bedriften vil det bli vurdert om dette utslippet skal ledes lenger ut og på dypere vann. Begge forholdene følges opp av via virksomhetens rapporterings- og oppfølgingsystem, synergi.

7. Andre forhold

7.1 Storulykke

Storulykkescenarier

Virksomheten har i sikkerhetsrapporten av 01.06.06 identifisert mulige scenarier som har potensiale for storulykker og gitt en oversikt over hvordan dette er håndtert i risikosammenheng i form av etablerte forebyggende tekniske overvåkings- og sikringstiltak og prosedyrer. Disse scenariene er også vurdert i virksomhetens risikoanalyse av 11.11.08. Jf. for øvrig avvik 1 i denne inspeksjonsrapporten hvor vi påpeker noen mangler i risikovurderingen i forhold til ytre miljø.

Årlig sikkerhetssjekk

Det blir foretatt en årlig sikkerhetssjekk av anlegget, rapport fra forrige sjekk (20.12.10) ble framvist under inspeksjonen. Blant er risiko, storulykke og vedlikehold tema.

Areal-/plansaker

Virksomheten opplyser at det ikke har vært eller er noen pågående plansaker fra kommunens side som involverer Gangsåstank.

Kompetansekrav

Det er etablert kompetansekrav og tidfestede opplæringsplaner for de som jobber på anlegget, inkludert for tankbilsjåførere. Kravene og opplæringsplanene ble framvist under inspeksjonen.

Bemanning

Anlegget har ingen bemanning etter normal dagtid eller i helgene.

Beredskap

Virksomheten har utarbeidet en beredskapsplan og noen lenser, en båt og annet beredskapsutstyr og det blir gjennomført øvelser. Beredskapstemaet ble det for øvrig ikke tilstrekkelig tid under inspeksjonen til å gå nærmere inn på.

VRU- anlegget (gjenvinning av bensindamp)

Virksomheten opplyser at det skal bli installert måler for kontinuerlig måling/overvåking av luftutslipp (hydrokarboner) fra VRU- anlegget før sommeren 2011. I dag måles det kun en gang per år av ekstern konsulent og i følge virksomheten har målingene så langt vært godt under hva VRU- anlegget er designet for (35 g/Nm³). Målerapport for oktober 2010 ble framvist og viste et utslipp på henholdsvis 1.06 og 0.29 g HC/Nm³).

VRU- anlegget stopper og starter automatisk og luftutslippet renses i kullbed/kullfiltere, med to uavhengige sløyfer.

8. Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for inspeksjonen var:

- Forskrift om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer (storulykkeforskriften)
- Lov om vern mot forurensninger og om avfall ([forurensningsloven](#)) med underliggende forskrifter
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer (storulykkeforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Klima- og forurensningsdirektoratet, 21.07.1978
- Pålegg om beredskap 06.04.1993
- Virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til den daglige driften og til forhold av betydning for helse/miljø/sikkerhet og storulykkes temaer
- Risikoanalyse av 11.11.2008
- Rapport fra Multiconsult av 14. mai 2009, Miljøkonsekvensvurdering av Statoil Norge AS, Gangsås tankanlegg
- Sikkerhetsrapport, 01.06.2006
- DSB, rapport fra revisjon ved Statoil Norge, av tankanleggene ved Eggebogen og Prestøya